

Съфинансирано от
Европейския съюз

Проект "Укрепване на ролята на гражданските организации на уязвими общности в България да противодействат на дискриминацията, нетолерантността, езика на омразата и престъпленията от предразсъдъци"

МЕТОДОЛОГИЯ¹ ЗА РЕГИОНАЛНИ ОБУЧЕНИЯ, ОРГАНИЗИРАНИ ПО ПРОЕКТА „УКРЕПВАНЕ НА РОЛЯТА НА ГРАЖДАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ НА УЯЗВИМИ ОБЩНОСТИ В БЪЛГАРИЯ ДА ПРОТИВОДЕЙСТВАТ НА ДИСКРИМИНАЦИЯТА, НЕТОЛЕРАНТНОСТТА, РЕЧТА НА ОМРАЗА И ПРЕСТЪПЛЕНИЯТА ОТ ПРЕДРАЗСЪДЪЦИ“

БХК, 17.05.2023

1. **ЦЕЛЕВИ ГРУПИ:** Обучаемите се предполага да бъдат представители или застъпници на групите, които са идентифицирани в регионалните доклади като обект на престъпления от омраза и реч на омраза. Освен тях, към обученията следва да бъдат привлечени и представители на неправителствени организации и институции, които имат общи или специфични мандати, свързани с правата на човека, без да са представители на уязвими групи и без да са имали история на застъпничество за такива групи (представители на КЗД, общински омбудсмани, представители на полицията, прокуратурата, общински съветници и служители и др.).
2. **ПРИВЛИЧАНЕ НА ЦЕЛЕВИТЕ ГРУПИ КЪМ ОБУЧЕНИЕТО:** Привличането на целевите групи към обучението следва да се осъществи на възможно най-широка основа и с разнообразни средства. Могат да бъдат използвани лични познанства, покани към лица и институции, публични обяви за обученията и др. При използването на което и да е от средствата за привличане на обучаемите следва да бъде предоставена възможно най-пълна информация за целите на обучението, за участниците в него и за програмата. Партньорските организации при привличане на обучаеми не следва да се ограничават само до градовете и регионите, в които работят и в които са извършили своите проучвания. Те могат да се обърнат и към лица, групи, организации и институции от

¹ *Методологията е изготвена в рамките на проекта "Укрепване на ролята на гражданските организации на уязвими общности в България да противодействат на дискриминацията, нетолерантността, езика на омразата и престъпленията от предразсъдъци"(EQUALTOGETHER), съфинансиран от програма „Граждани, равенство, права и ценности“ (2021-2027) на Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на авторите и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или на Европейската комисия. Европейският съюз или Европейската комисия не носят отговорност за тях.*

съседни и дори от по-далечни региони ако там има интерес към обучението. В тези случаи партньорските организации следва внимателно да преценят как ще се покрият разходите на обучаемите имайки предвид, че средствата за обученията са в техните бюджети.

3. **ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЯТА:** Основните цели на обученията са три: А. Запознаване с феномените „реч на омраза“, „престъпления от омраза“ и „дискриминация“; Б. Запознаване с механизмите за борба с тези явления; В. Запознаване с платформата за докладване на речта на омраза и престъпленията от омраза и мотивиране на обучаемите да участват в докладването. Трите цели са взаимосвързани.
4. **ТЕМИ НА ОБУЧЕНИЯТА:** Дискриминацията като правонарушение: същност и форми; Механизми за борба с дискриминацията; Речта на омраза и борбата с нея; Престъпления, подбудени от предразсъдъци, и борбата с тях; Докладване на инциденти от омраза – създаване на работеща платформа.

По-долу те ще бъдат представени накратко:

I. Дискриминацията като правонарушение: същност и форми

В рамките на тази тема се разглеждат понятието за дискриминация и всичките ѝ проявни форми. Темата е фокусирана както върху общи положения на Закона за защита от дискриминация в България, така и върху практиката на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ).

Темата е структурирана както следва:

1. Какво е дискриминация?
2. Общи положения на Закона за защита от дискриминация (чл. 1 – 3, чл. 6, чл. 8)
3. Пряка дискриминация (Чл. 4, ал. 2)
4. Непряка дискриминация (Чл. 4, ал. 3)
5. Тормоз (чл. 5 във вр. с § 1, т. 1 от ДР)
6. Сексуален тормоз (чл. 5 във вр. с § 1, т. 2 от ДР)
7. Подбуждане към дискриминация (чл. 5 във вр. с § 1, т. 5 от ДР)
8. Глава 9. Колизия между правото на свобода от дискриминация и правото на свобода на изразяване
9. Преследване (чл. 5 във вр. с § 1, т. 3 от ДР)
10. Расовата сегрегация (чл. 5 във вр. с § 1, т. 6 от ДР)
11. Недостъпна за хора с увреждания архитектурна среда (чл. 5)
12. Когато сте дискриминирани без да имате защитен признак – дискриминация по предположение и по връзка (§ 1, т. 8 от ДР)
13. Неравно третиране на основата на защитени признаци, което не представлява дискриминация (чл. 7)

II. Механизми за борба с дискриминацията

В рамките на тази тема се разглеждат правата на жертвите, когато се установи, че са дискриминирани и точните механизми на защита. Темата е фокусирана върху антидискриминационното право. Поставя се акцент върху това, че тъй като все повече извършители на дискриминация се стараят да прикрият дискриминационното естество на поведението си, жертвите на дискриминация са поставени пред сериозни трудности да докажат какво и защо им се е случило и да изберат най-правилния и ефективен механизъм за защита.

Темата е структурирана както следва:

1. Специалните правила за доказването (чл. 9) от ЗЗДискр
2. Защитата от дискриминация пред Комисията за защита от дискриминация (чл. 47)
3. Защитата от дискриминация пред съда
4. Оспорване на дискриминационни административни актове
5. Освобождение от такси и разноски

III. Речта на омраза и борбата с нея

В рамките на тази тема се разглежда понятието за реч на омраза, международните стандарти за борба с нея, начинът, по който българското право защитава срещу реч на омраза и мерките за борба с нея. Темата е фокусирана както върху материалноправните измерения на речта на омраза, така и върху механизмите за социален контрол (както формалния, така и неформалния) на тази реч.

Темата е структурирана както следва:

1. Какво представлява речта на омраза?
 - 1.1. Понятие и дефиниции
 - 1.2. Видове реч на омраза
2. Международни стандарти за борба с речта на омраза
 - 2.1. Речта на омраза в системата на ООН
 - 2.2. Речта на омраза в системата на Съвета на Европа и в Европейския съюз
3. Българското право и речта на омраза
4. Мерки за борба с речта на омраза
5. Препоръки към правителствата от Обща политическа препоръка № 15 на ЕКРН

IV. Престъпления, подбудени от предрасъдъци, и борбата с тях

В рамките на тази тема се разглежда понятието за престъпления, подбудени от предрасъдъци, международните стандарти за тяхното предотвратяване и разследване, начинът, по който те са формулирани в българското наказателно право и действията и проблемите, свързани с тяхното докладване, разследване и наказване. В рамките на темата се разглеждат както материалноправните измерения на престъпленията от омраза, така и механизмите за защита срещу тях.

Темата е структурирана както следва:

1. Какво представляват престъпленията, подбудени от предрасъдъци?
 - 1.1. Същност
 - 1.2. Престъпления от омраза в тесния и в широкия смисъл на думата
 - 1.3. Ефектът и общественото значение на престъпленията, подбудени от предрасъдъци
 - 1.4. Защитените признаци
2. Международни стандарти за предотвратяване и разследване на престъпленията, подбудени от предрасъдъци
 - 2.1. Престъпленията, подбудени от предрасъдъци, в системата на ООН

- 2.2. Престъпленията, подбудени от предрасъдъци, в системата на Съвета на Европа
3. Българското наказателно право и престъпленията, подбудени от предрасъдъци
4. Регистриране, разследване, наказване и мерки за превенция на престъпленията, подбудени от предрасъдъци
 - 4.1. Задължение за превенция
 - 4.2. Регистриране и разследване
 - 4.3. Наказване
5. Допълнителни материали

V. Докладване на инциденти от омраза – създаване на работеща платформа

В рамките на тази тема се разглежда важноста на докладването на инциденти от омраза/предрасъдъци. Приложени са и методология за създаване на работеща платформа за регистриране и докладване на инциденти от омраза/предрасъдъци, както и инструкции за регистриране и докладване на инциденти от омраза/предрасъдъци.

Темата е структурирана както следва:

1. Защо е важно да се докладват инциденти от омраза/предрасъдъци?
2. Платформата Equal.bg и Инструкции за подаване на сигнал в платформата “Equal Together” в <https://www.equal.bg/>
3. Методология за създаване на работеща платформа за докладване на инциденти от омраза

Важна цел на обучението по тази тема ще е освен запознаването с платформата за докладване на речта на омраза и престъпленията от предрасъдъци <https://www.equal.bg/>, създадена в рамките на проекта EQUALTOGETHER, така и **мотивирането да се участва в докладването.**

5. **ОБУЧИТЕЛЕН ЕКИП:** Обучителният екип е съставен основно от сътрудници на БХК, а в някои от обученията – също така от сътрудници на ЛГБТИ Действие. Обучителният екип осъществява обученията в района на всяка от партньорските организации като за целта пътува до всеки от регионите в деня на обучението или един ден по-рано. Обучителният екип следва да направи обучението колкото е възможно по-интерактивно. За постигане на тази цел той може да привлече където е възможно и уместно, кратки изявления или презентации на представители на местни институции (КЗД, общински омбудсмани, полицейски служители и др.), с които те да споделят своя опит или практиката на своите институции.
6. **ИНТЕРАКТИВЕН ПОДХОД:** Обучителите представят своите теми интерактивно като освен на местни представители на институциите, дават възможност на участниците в обучението да участват активно. Те могат да разбият обучаемите на малки групи и да им поставят конкретни задачи, изпълнението на които те трябва да докладват (например: дайте пример за реч на омраза и за механизма, който бихте използвали, за борба с нея).
7. **УЧЕБНИ МАТЕРИАЛИ:** За целите на обучението е изготвено учебно помагало, в което всяка от темите е разработена в отделен модул. Учебното помагало се размножава и се предоставя на всеки участник в обученията. Учебното помагало се прави достъпно в интернет. Обучителният екип използва също така разработките на партньорските организации, от които подбира примери

за престъпления от омраза, реч на омраза и дискриминация с цел обучението да се направи колкото е възможно по-близо до конкретната ситуация на участниците.

8. **НЕОБХОДИМИ ТЕХНИЧЕСКИ СРЕДСТВА:** Всеки от учителите подготвя презентация по своите теми. За целите на обучението е необходимо да се осигури мултимедиен проектор, флипчарт, листи и химикалки за всеки от участниците в обучението.
9. **РЕГИСТРАЦИЯ НА УЧАСТНИЦИТЕ:** Участниците в обучението се регистрират в деня на обучението в списък, който съдържа реквизитите на проекта.
10. **ОБРАТНА ВРЪЗКА:** За обратна връзка с участниците в семинара се предоставя специален **електронен формуляр: Правосъдие, права и ценности С 2021—2027 г. (EU SURVEY)**. В края на семинара всеки участник попълва анонимно електронна форма за оценка на събитието – линк CERV Programme: https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/CERV_2021-2027
Организаторът на семинара има ангажимента да информира участниците за електронната форма на обратна връзка (EU SURVEY), да предостави линка към проучването/оценката и кратка информация за проекта. Оценката в електронен формат се попълва от участниците чрез използване на мобилен телефон, лаптоп, таблет, компютър. Организаторът предоставя и информация за проекта, която се попълва в началото на текста на електронния формуляр – точки 1.1 до 1.5.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА УЧАСТНИЦИТЕ В РЕГИОНАЛНИЯ СЕМИНАР

Молим, в края на обучението, всеки участник да попълни електронната форма за обратна оценка на събитието тук: https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/CERV_2021-2027

В началото се въвежда **Информация за проекта:**

1.1 Референтен номер на проекта

101084696

1.2 Вид дейност

Семинар

1.3 Наименование на събитието

Семинар 1 във Видин...

1.4 Дата на събитието

09.06.2023 (последният ден на обучението!)

1.5.Продължителност на събитието в дни

2 дни

Би могло организаторът да постави тази информация на място, на което участниците да я виждат по време на събитието или да я приложи в папката с учебни материали за всеки участник.

До два-три месеца, след обучението, партньорските организации провеждат и **последващи интервюта за обратна връзка** – с трима или повече участници. Основният фокус на тези интервюта е да се оцени от участниците реалният ефект/ полза от обучението.